

بسمه تعالی

پیش گفتار

ابتدا عرایضم را با کلامی از امام خمینی (ره) آغاز می‌نمایم که فرمودند اگر دانشگاه اصلاح شود ، مملکت اصلاح می‌شود. پس واضح است که افق دید امام راحل فارغ از تقویت علم و دانش و عدول نکردن دانشگاه از وظایف ذاتی خود بیشتر معطوف به ابعاد فرهنگی دانشگاه بوده است که مهم ترین زمینه برای موضوع مورد بحث ما خواهد بود، لذا دانشگاه در جایگاه یک نهاد حقوقی متوی آموزش عالی دانشجویان به موازات رسالت خطیر خود در امر آموزش به عنوان مسئولیت ذاتی خود در ساختار سازمانی آن، نهاد های فرهنگی نیز هر کدام می‌بایست در پیشبرد وظایف خود جهت پرورش فرزندان این مرز و بوم بکوشند تا در کنار تقویت بنیه علمی، فرهنگ اصیل ایرانی را با تاسی از آموزش آموزه های ناب اسلامی نهادینه و ابغای نقش نمایند. طبیعتا بشر در ابتدا در مراحل رشد و تکامل تحت تاثیر محیط خانواده، جامعه و دانشگاه با الگو های متفاوت رفتاری مواجه می‌گردد و یقینا از الگو های رفتاری ثابتی تبعیت نخواهد کرد از آنجاست که مسئولیت متولیان امر در حوزه فرهنگی، جامعه شناسان و روان شناسان جهت سوق دادن افراد جامعه به مسیر درست قویا احساس می‌شود. حال در این میان موضوعی که بیش از پیش دغدغه نهاد های فرهنگی می‌باشد مبحث حجاب و عفاف در جامعه بالاخص در دانشگاه و موضوعی که به غایت لاینحل باقی مانده و متاسفانه تاکنون راهکارهای مدونی در جهت ارتقاء آن در سطح جامعه و دانشگاه به صورت اصولی تدوین و اجرا نشده. اکنون نیز بنده به عنوان عضو کوچکی از جامعه دانشگاهی که دغدغه حجاب و عفاف را در این محیط دانشگاهی و به صورت خاص دانشگاه علوم پزشکی ایلام را دارم سعی نموده ام با طرح و پیشنهاد فرآیندی به مجموعه فرهنگی دانشگاه با این امید که تاثیری هرچند کوچک در ارتقاء وضعیت حجاب و عفاف بر دانشجویان این دانشگاه داشته باشد را تدوین نمایم و در صورت فراهم بودن بستر های لازم، آن را به اجرا درآورم.

در ابتدا ، لازمه اجرای این فرآیند حمایت بالاترین مقام دانشگاه (ریاست محترم دانشگاه)، معاونت فرهنگی و مشاورین و متولیان امر می باشد.

در مرحله بعد با بهره گیری از ظرفیت های خود دانشجویان از هر طیفی با سلايق متفاوت به جهت همگرایی این نفرات ضروری می باشد.

حال به تدوین آئین نامه و شیوه نامه فرآیند و ملزومات اجرایی آن می پردازیم.

نخست شورای عفاف و حجاب دانشگاه، معاونت آموزشی دانشگاه و معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه (مجری اصلی فرآیند) تشکیل شود.

این شورا مسئولیت تدوین آئین نامه و نظارت بر اجرای فرآیند در سطح دانشگاه را بر عهده دارد و متعاقب این شورا در دانشکده ها نیز شورایی متشکل از معاونت آموزشی، فرهنگی و دانشجویی و کارشناسان مرتبط تشکیل شود.

شورای مذکور مسئولیت اجرای آئین نامه و نظارت بر اجرای فرآیند در سطح دانشگاه را بر عهده داشته باشد، سپس آئین امه پوشش و اخلاق حرفه (به پیوست) تهیه و تدوین و در شورای عفاف و حجاب دانشگاه تصویب شود و به منظور اجرا به دانشکده ها ابلاغ گردد.

اماکن تحت پوشش آئین نامه:

دانشجویان در تمامی محیط های آموزشی، پژوهشی، بالینی، مراکز بهداشت، بیمارستان ها و پردیس ها، محیط های فرهنگی و کلیه تجمعات دانشجویی وابسته و غیر وابسته دانشگاه که تحت عنوان دانشجوی دانشگاه شرکت دارند، مشمول فرآیند آئین نامه و شیوه نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان قرار می گیرند.

شیوه نامه اجرای فرآیند در سطح دانشکده به شکل پایلوت:

آئین نامه پوشش و اخلاق حرفه ای در بدو ثبت نام دانشجویان جدیدالورود در طرح رویش توسط شورای فرهنگی دانشکده به اطلاع دانشجویان رسانده شود سپس به جهت اهمیت موضوع برای هر کلاس به صورت مجزا به مدت یک ساعت آئین نامه پوشش حرفه ای توسط این شورا بیان شود. در ادامه از هر کلاس به صورت نامحسوس یک نفر جهت گزارش موارد خلاف آئین نامه تعیین شود و به صورت روزانه اسامی نفرات به معاونت آموزشی دانشکده ارسال گردد و این معاونت پس از راستی آزمایی اسامی دانشجویان را جهت مشاوره به کارشناسان فرهنگی دانشکده ارجاع دهند، سپس این کارشناسان با برقراری ارتباط دوستانه با دانشجویان هدف به قصد آسیب شناسی و عوامل دخیل در ایجاد این ناهنجاری سعی می نمایند در مرحله بعد دانشجویانی که با وجود جلسات مشاوره ای همچنان به روند قبلی خود ادامه داده و ناقص آئین نامه هستند از طرف معاونت فرهنگی دانشگاه به دوره های آموزشی الزامی با حضور دبیر شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند و در مرحله پایانی آن دسته از دانشجویانی که عمدا اصرار بر قبلی خود دارند از طرف معاونت فرهنگی به شورای انضباطی دانشجویان معرفی خواهند شد.

تشکیل شورای پوشش و اخلاق حرفه ای (ذیل شورای عفاف)

ابلاغ شیوه نامه ها به دانشکده ها

تشکیل شورای فرهنگی دانشکده و تعیین وظایف اعضا
جهت اجرای شیوه نامه و تعیین رابطین دانشجویی

برگزاری نشست عمومی با دانشجویان ، رئیس دانشکده ،
معاون آموزشی ، فرهنگی ، مدیران گروه و اساتید

نشست تخصصی و توجیهی ویژه هر کلاس
با تاکید بر ورودی های جدید

ارزشیابی روزانه توسط دانشجویان و ارائه لیست به معاونت آموزشی
راستی آزمایی و ارجاع به مدیر گروه و کارشناس فرهنگی

برگزاری جلسات خصوصی و بررسی وضعیت دانشجو
در فضای دوستانه (مدت زمان: حداقل یک ماه)

ارجاع دانشجو به معاونت فرهنگی
در صورت عدم رعایت

الگوریتم اجرای فرآیند در سطح دانشگاه و دانشکده:

شورای عالی عفاف و حجاب و اخلاق حرفه ای دانشگاه، معاونت آموزشی، معاونت فرهنگی و دانشجویی (مجری اصلی فرآیند)

شورای فرهنگی دانشکده
(متشکل از معاونت آموزشی و کارشناسان مرتبط)

برگزاری جلسات جهت اجرای فرآیند توسط شورای فوق
(تعیین رابط پوشش دارای ویژگی های الگویی اخلاقی، فرهنگی و مقبول
بین دانشجویان)
برگزاری کلاس های ویژه اساتید (بالینی و غیربالینی)

اطلاع رسانی مفاد آئین نامه
در بدو ثبت نام دانشجویان جدید الورد

با توجه به موضوع پوشش ، برگزاری کارگاه در هر کلاس
(نه فقط برای جدیدالورود ها)
استفاده از کرسی های آزاد اندیشی / بحث و گفتگو

انتخاب نفرات مرتبط در هر کلاس به صورت
نامحسوس جهت اعلام اسامی

ارسال اسامی به
معاونت آموزشی و فرهنگی دانشکده

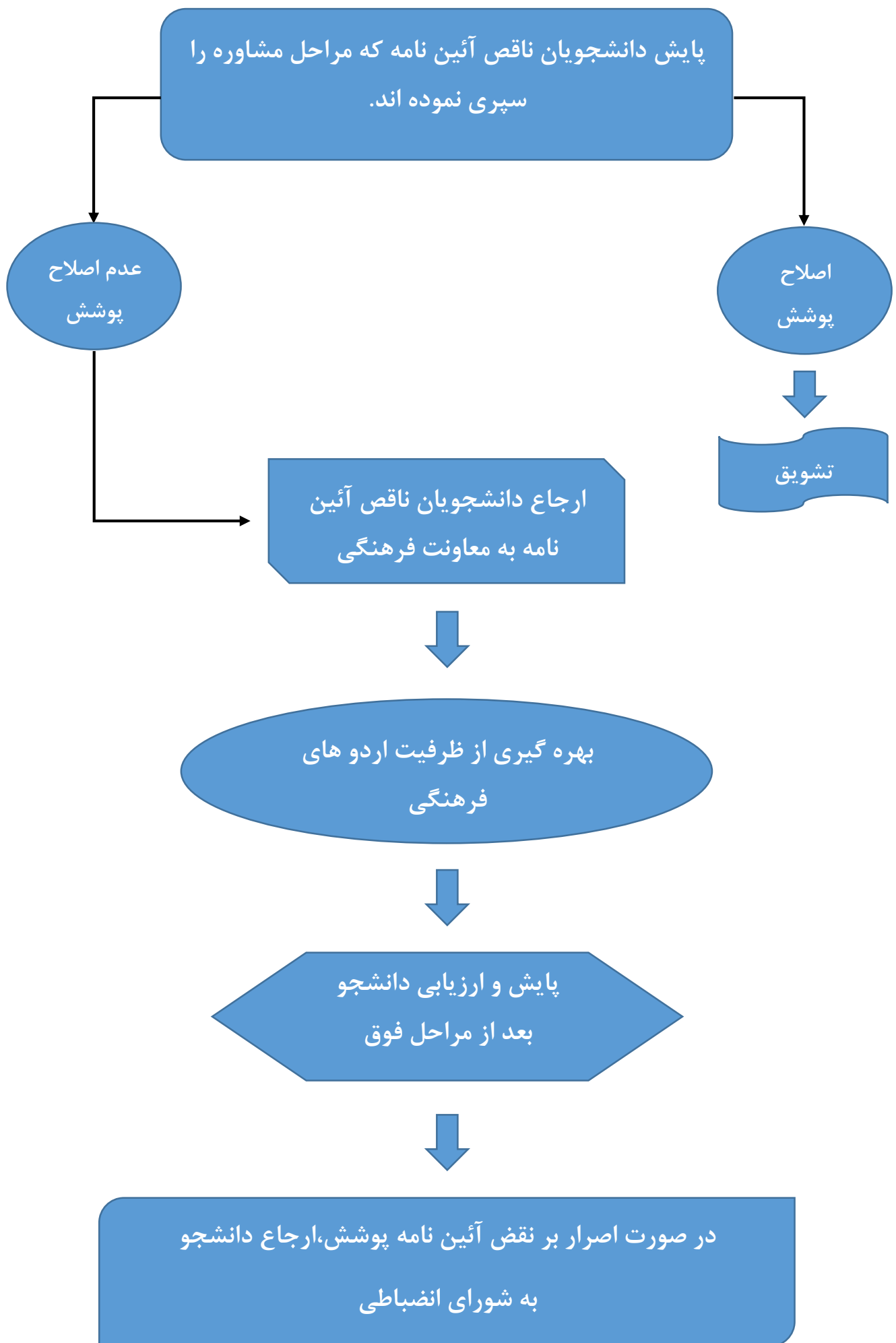

فراخوان دانشجو از طریق پیامک یا تماس تلفنی

ارجاع دانشجو به مشاورین فرهنگی

اصول پایه ای این فرآیند:

۱- ضوابط پوشش در محیط دانشگاه کاملا شفاف و مصداقی باشد تا از برخورد های سلیقه ای جلوگیری به عمل آید.

۲- ضوابط پوشش توسط معاونت آموزشی دانشکده مدیریت شود. (از طریق معاونت به اطلاع کلیه اساتید، دانشجویان و کارکنان رسانده شود).

۳- توجیه دانشجو نسبت به ضرورت این قانون به منظور تعامل دو سویه و همکاری مشترک و همواره به این نکته توجه شود که تکلیف دانشجویانی که به جهت عدم آگاهی ضوابط پوشش را رعایت نمی کنند با دیگر دانشجویانی که عمدتاً در این رابطه ساختار شکنی می کنند و اصرار بر قانون شکنی دارند، جدا شود.

فرآیند بایست به صورتی تهیه و تنظیم گردد که ابتدا دانشجو در بدو ورود به دانشگاه ، به وجود این قانون در محیط دانشگاه توجیه و ملزم به اجرای آن گردد.

آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان

الف - پوشش حرفه ای دانشجویان دختر در محیط های آموزشی و پژوهشی

- ۱ : حجاب باید کامل و بر اساس شوون اسلامی و دانشجویی باشد.
- ۲ : استفاده از مانتو ، شلوار ، مقنعه و جوراب متعارف جهت پوشش الزامی است.
- ۳ : مدل مانتو ، شلوار ، مقنعه ، کفش ، کیف و جوراب باید ساده و به دور از مدهای افراطی باشد.
تبصره ۱ : پوشیدن مانتو تنگ یا خیلی گشاد ، کوتاه یا خیلی بلند مجاز نیست.
تبصره ۲ : شلوار باید اندازه متعارف داشته باشد و تنگ و کوتاه نباشد.
تبصره ۳ : استفاده از لباسهایی که تعدا پاره یا وصله دار باشد ممنوع است.
تبصره ۴ : پوشش چادر یا مقنعه باید کامل و بر اساس موازین شرعی باشد.
تبصره ۵ : کفش باید ساده ، تمیز ، با پاشنه متعارف و بدون سر و صدای آزار دهنده باشد.
تبصره ۶ : پوشیدن چکمه روی شلوار ، دمپایی و صندل در محیطهای آموزشی و پژوهشی مجاز نمیباشد.
- ۴ : رنگ مانتو ، شلوار ، کیف ، کفش و جوراب نباید تند و زننده باشدو جلب توجه نماید.
- ۵ : از مانتو ، شلوار ، مقنعه و جورابی که ضخامت الزم را برای حفظ پوشش و حجاب ندارد استفاده نگردد.
- ۶ : استفاده از لباس ، کیف ، کفش ، جوراب ، پیشانی بند ، مچ بند ، شال ، دستمال گردن ، کمربند ، انگشتر و کلاه هایی که غیرمتعارف و دارای نقوش و نوشته های زننده و یا عالمت گروههای ضد اسلام، ضد انقلاب و ضد اخلاق باشند مجاز نیست.
- ۷ : استفاده از عینک و زیور آلات متعارف مانند انگشتر و ساعت مجاز میباشد.
- ۸ : ناخن ها باید کوتاه ، تمیز ، پیراسته و بدون هیچگونه تزئینی باشند.

۹: انجام هرگونه آرایش و خالکوبی که در معرض دید باشد ممنوع است.

۱۰: استفاده از عطر یا ادکلن با بوی تند و غیر متعارف مجاز نیست.

C7	استفاده از رنگ های تند (کلید رنگ های فسفری ، زرد تند ، قرمز ، بنفش تند	رده C ملای: خط نوزدهم تا اول
C6	استفاده از زینت آلات و جواهرات غیر معمول (نگشترهای بزرگ ، دستبند ها و انگشترهای غیر معمول ، نگین بینی ، گوشواره بزرگ یا مشخص از کنار سرپوش (مقنعه ، روسری ، شال)	
C5	مانتو شلوار مدل دار (مانتو تا بالای کمر چاک دار ، سارافون ، شلوار سنباده ای و ...)	
C4	مانتوی تنگ و چسبان (یا کوتاه بیش از یک وجب بالای زانو) و آستین کوتاه	
C3	مانتوی تنگ و چسبان (یا کوتاه بیش از یک وجب بالای زانو) ، شلوار چسبان کفش نامناسب	
C2	مانتوی تنگ و چسبان (یا کوتاه بیش از یک وجب بالای زانو) و موی رنگ کرده	
C1	مانتوی تنگ و چسبان (یا کوتاه بیش از یک وجب بالای زانو) و آرایش رنگی و مشخص (ریمبل ، خط چشم ، رژ غیر رنگ لب)	
B10	استفاده از کرم های سفید کننده یا آرایش ملایم	رده B ملای: خط نوزدهم
B9	آرایش ملایم (آرایش چشم و رژ متناسب با رنگ لب)	
B8	لباس ساده ، کفش پاشنه دار و تا مناسب	
B7	مقنعه ، مانتوی تنگ و چسبان یا بیش از یک وجب بالای زانو	
B6	شلوار بسیار چسبان	
B5	مقنعه کوتاه ، بالای سینه	
B4	چادر با مانتو و شلوار مناسب ، مقنعه بالای سینه	
B3	چادر با مانتوی کوتاه چسبان ، شلوار تنگ	
B2	چادر با موی پیدا و آرایش ملایم	
B1	مانتو شلوار معمولی ، مو پیداست	
A2	مقنعه زیر سینه ، مانتو تا زانو یا بلندتر ، کفش ساده	رده A ملای: بدون خط نوزدهم خط کم
A1	چادر ، مقنعه ، مانتو ، کفش ساده	

ب- پوشش حرفه ای دانشجویان پسر در محیط های آموزشی و پژوهشی

- ۱ : پوشش باید کامل و براساس شوون اسلامی و دانشجویی باشد.
- ۲ : استفاده از شلوار ، پیراهن و جوراب متعارف جهت پوشش الزامی است.
- ۳ : مدل پیراهن ، شلوار ، کیف ، کفش و جوراب باید ساده و به دور از مدهای افراطی باشد.
تبصره ۱-شلوار نباید تنگ و کوتاه باشد.
- تبصره ۲-پیراهن باید آستین دار بوده ، کوتاه و خیلی تنگ نباشد.
- تبصره ۳-استفاده از لباسی که تعدا پاره یا وصله باشد ممنوع است.
- تبصره ۴-پوشیدن دمپایی و صندل در محیط های آموزشی و پژوهشی مجاز نیست.
- تبصره ۵-کفش باید ساده و تمیز باشد.
- ۴ : از پیراهن و شلواری که ضخامت الزم را برای حفظ پوشش ندارد استفاده نگردد.
- ۵ : رنگ لباس ، کفش و جوراب نباید تند و زننده باشد و جلب توجه نماید.
- ۶ : استفاده از لباس ، کیف ، کفش ، جوراب ، پیشانی بند ، مچ بند ، شال ، دستمال گردن ، کمربند ، انگشتر و کلاه هایی که غیرمتعارف و دارای نقوش و نوشته های زننده و یا عالمت گروه های ضد اسلام ، انقلاب و ضد اخلاق باشند مجاز نیست.
- ۷ : استفاده از کراوات و پاپیون ممنوع است.
- ۸ : استفاده از عینک و زیور آلات متعارف مانند انگشتر و ساعت مجاز است.
- ۹ : به دلیل افزایش انتقال عفونت و آسیب به افراد و تجهیزات ، ناخن ها بایستی کوتاه ، تمیز و پیراسته باشند.
- ۱۰ : انجام هرگونه آرایش و خالکوبی که در معرض دید باشد ممنوع است.
- ۱۱ : پیرایش موی سر و صورت باید ساده ، کوتاه و به دور از مدهای افراطی باشد.
- ۱۲ : استفاده از عطر یا ادکلن با بوی تند و غیر متعارف مجاز نیست.

ج- پوشش حرفه ای دانشجویان بالینی در فضاهای بهداشتی ، درمانی

رعایت کلیه ضوابط مندرج در بند الف و ب ماده ۳ این شیوه نامه الزامی است.

۱ : دانشجویان بالینی باید در طول مدت حضور در محیطهای بهداشتی و درمانی از لباس فرم مخصوص به خود (برطبق استانداردهای تعریف شده دانشگاه) و با رعایت کامل شوون اسلامی و دانشجویی استفاده نمایند.

تبصره ۱ : استفاده از لباس مناسب و ضخامت پارچه ی لباس فرم و اندازه و سایز آن منطبق با مشخصات محیط های آموزشی و پژوهشی باشد.

تبصره ۲ : لباس فرم دانشجویان باید به صورت پاکیزه و مرتب و با دکمه های بسته باشد.

تبصره ۳ : پوشش دانشجویان در محیط بالینی -آزمایشگاهی خاص مانند اتاق عمل و بخش های مراقبتهای ویژه می بایست کاملاً بر طبق استاندارد تعریف شده در آن بخش و با رعایت حجاب و پوشش کامل اسلامی باشد.

۲ : به دلیل افزایش انتقال عفونت و آسیب به افراد و تجهیزات و یا جلب توجه استفاده از هرگونه آرایش و بلندی ناخن ها برای دانشجوی بالینی ممنوع است.

۳ : پوشیدن جوراب به جهت حفظ بهداشت در محیطهای آموزشی و بهداشتی ضروری است.

۴ : کارت شناسایی ارائه شده از سوی معاونت آموزشی شامل : عکس ، نام و نام خانوادگی ، آرم دانشگاه ، رشته تحصیلی و سمت دانشجو باید بصورت متحدالشکل بر روی لباس فرم بطوریکه قابل رویت باشد نصب گردد.

سخن آخر

آنچه که موفقیت این فرآیند را متصور می نماید حمایت همه جانبه مدیران دانشگاه در بالاترین سطوح و نظارت بر حسن انجام کار است که می تواند ضمانت اجرایی و توفیق این فرآیند را به دنبال داشته باشد.

امید است با شناختی که از دغدغه مقام عالی دانشگاه در حوزه حجاب و پوشش داریم در اجرا و اثر بخشی این فرآیند حمایت لازم را به عمل آورند تا دانشگاه علوم پزشکی ایلام در جایگاه دانشگاه های پیشرو و الگو در مقوله مهمی چون حجاب قرار گیرد که امروزه دغدغه تمامی دلسوزان نظام مقدس جمهوری اسلامی خصوصا متولیان فرهنگی می باشد.

« انشاءالله »